

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/390/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6412213350
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6412213350.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša, v právnej veci navrhovateľa POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom 811 09 Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpeného Advokátskou kanceláriou FRIDRICH PALKO, s. r. o., so sídlom 811 09 Bratislava, Grösslingova 4, proti odporcovi Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 10C/163/2012-79 zo dňa 17. decembra 2014, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e** .
Odporcovi sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Navrhovateľ uplatnil náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy z dôvodu tvrdeného nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, ktorý nerozhodol o žiadosti na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej lehote v exekučnom konaní, vedenom proti povinnému T. G. sp. zn. 12Er/232/2007. Z odôvodnenia návrhu na začatie konania vyplývalo, že majetková ujma spočívala v nákladoch spojených s jeho činnosťou pri správe a vymáhaní pohľadávok v období medzi doručením návrhu na zmenu exekútora a rozhodnutím o tomto návrhu. Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal, aby bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť mu z titulu majetkovej škody sumu 175 € a z titulu nemajetkovej ujmy sumu 387,24 €. Okresný súd v odôvodnení najskôr uviedol, že sa zaoberal návrhom navrhovateľa na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ a ods. 2 písm. c/ OSP, ktorý zamietol s odôvodnením, že podanie ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu súdu o vylúčení sudcov okresného súdu nie je takým dôvodom, ktorý by zakladal povinnosť súdu konanie prerušiť. Okresný súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, ktoré sa nachádzajú v súdnom spise a v pripojenom spise sp. zn. 12Er/232/2007 (exekučný spis EX 1241/2012). Navrhovateľ tvrdil, že odporca je zodpovedný za vyčíslenú škodu, ktorá mu vznikla nesprávnym úradným postupom okresného súdu v exekučnom konaní, v ktorom nerozhodol o zmene súdneho exekútora v 30 dňovej zákonom stanovenej lehote. Zo žalobného návrhu nevyplýva, aké úkony urobil navrhovateľ na odstránenie tvrdených prieťahov, či podal sťažnosť na zbytočné prieťahy v konaní alebo ústavnú sťažnosť. Navrhovateľ neposkytol odporcovi žiadnu súčinnosť na predbežné prerokovanie žiadosti. Okresný súd uviedol, že nie je oprávnený posudzovať prieťahy, a túto právomoc má iba predseda súdu, alebo Ústavný súd SR. Okresný súd by mohol vychádzať z existencie prieťahov v exekučnom konaní len v prípade, ak by boli prieťahy konštatované vo výsledkoch vybavenia sťažnosti navrhovateľa, v právoplatnom rozhodnutí vydanom v disciplinárnom konaní, v rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva alebo v rozhodnutí Ústavného súdu SR, ktorým by sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Tiež nemal preukázané, že by boli súčasne splnené všetky podmienky pre uplatnené náhradu škody, lebo navrhovateľ nepreukázal nesprávny úradný postup, vznik

škody a príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Navrhovateľ nepreukázal vznik ani výšku uplatnenej škody.

Okresný súd nezistil, že by exekučný súd nekonal bez zbytočných prieťahov, ktoré by mohli byť považované za nesprávny úradný postup exekučného súdu v uvedenom exekučnom konaní. Poukázal na povahu a predmet konaní, v ktorých malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu, pri zohľadnení podnikateľskej činnosti a praktík navrhovateľa a to v súvislosti s právnou úpravou ochrany spotrebiteľa, ktorá ukladá súdu posudzovať návrhy na vykonanie exekúcie v súlade s právnou úpravou ochrany spotrebiteľa v konaní na súde. Uviedol, že navrhovateľ ako oprávnený v exekučných veciach predkladal hromadné návrhy na zmenu exekútora. Navrhovateľ je vnímaný ako spoločnosť využívajúca neprijateľné podmienky a slabé finančné a právne vedomie nízkopríjmových osôb, spotrebiteľov. Navrhovateľ nepreukázal nesprávny úradný postup, preto sa ďalšími predpokladmi zodpovednosti odporcu za škodu, výškou škody ani nemajetkovej ujmy nezaoberal.

Na právne zdôvodnenie okresný súd uviedol § 5 ods. 1, § 9 ods. 1, ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, § 44 ods. 8, ods. 9 Exekučného poriadku. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP, § 151 ods. 6 OSP a úspešnému odporcovi ich náhradu nepriznal, pretože podľa obsahu spisu mu v konaní žiadne trovy nevznikli.

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej 15 dňovej lehote (ust. § 204 ods. 1, veta prvá, OSP) odvolanie žalobca. Uviedol, že konaním súdu mu bolo upreté, resp. odňaté právo na prejednanie veci nestranným súdom napriek tomu, že rozhodovanie veci zákonným sudcom je základným predpokladom na splnenie podmienok spravodlivého procesu (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 345/09). V konaní bolo preto možné uskutočniť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Ústne pojednávanie vo veci odklad pripúšťalo a nebolo neodkladným úkonom. Zdôraznil, že konečné rozhodnutie vo veci vylúčeným sudcom neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj preto, že súd v rovnakom rozhodnutí rozhodol aj o zamietnutí návrhu navrhovateľa na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p., proti ktorému pripustil odvolanie. Meritórne rozhodnutie súdu považoval preto za predčasné. Navrhovateľ trval na osobnej účasti právneho zástupcu na pojednávaní, avšak na takom, ktoré bude vedené nestranným sudcom na nestrannom súde. Namietal, že súd nedostatočne oboznámil navrhovateľa s podmienkami, za ktorých je možné viesť konanie, ignoroval jeho žiadosť o zrušenie (odročenie) nariadeného pojednávania z dôležitého dôvodu, a preto nesprávne aplikoval § 101 ods. 2 O. s. p. a viedol pojednávanie, na ktorom za neprítomnosti navrhovateľa meritórne rozhodol. Z tohto dôvodu sa navrhovateľ nemal možnosť vyjadriť k tvrdeniam odporcu, z ktorých súd vo svojom rozhodnutí vychádzal a uviedol aj v odôvodnení rozhodnutia. Nemal možnosť sa vyjadriť ani k dôkazom, ktoré súd vykonal a na ktorých založil svoje rozhodnutie. Za uvedenej procesnej situácie bolo porušené právo navrhovateľa na kontradiktórny súdny proces. Súd vykonal dokazovanie, ktorého obsah a rozsah určil sám. Vykonal dokazovanie listinami, ktorých pôvod nie je z odôvodnenia rozhodnutia poznateľný, ani to, či sú tieto písomnosti založené v exekučnom spise. K majetkovej škode navrhovateľ uviedol, že okresný súd sa v odôvodnení rozhodnutia nezaoberal škodou, ktorá mala súvisieť so správou pohľadávky počas nečinnosti súdu a opisuje ju ako škodu, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s konaním dlžníka (povinného). Súd úplne ignoroval všetky tvrdenia navrhovateľa o majetkovej škode, ktorá mu vznikla. Rovnako sa týka i chýbajúcich dôvodov vzniku nemajetkovej ujmy. Súd nevysvetlil, prečo nekonštatoval, že došlo k porušeniu práva navrhovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a na prejednanie veci v primeranej lehote. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP), prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1 OSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 1, 2 OSP napadnutý rozsudok okresného súdu, ktorým okresný súd zamietol návrh navrhovateľa vo veci samej a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania, podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil ako vecne správny.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Po preskúmaní veci odvolací súd konštatuje, že okresný súd vykonal dokazovanie vo veci v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy vyhodnotil a rozhodol v súlade so svojou predošlou rozhodovacou činnosťou v obdobných veciach, rozhodnutie aj náležite odôvodnil podľa § 157 ods. 2 OSP. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej, a preto rozhodnutie nie je možné považovať ani za prekvapivé.

Podstatná časť odvolacích námietok navrhovateľa je založená na tvrdení, že vo veci nerozhodoval nestranný sudca. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd nadriadený, rozhodol uznesením č. k. 5NcC/346/2012-9 zo dňa 17. 10. 2012, že zákonný sudca nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania tejto veci. Od vydania rozhodnutia, v ktorom nadriadený súd podrobne uviedol dôvody, pre ktoré konajúceho zákonného sudcu možno považovať za nestranného zo subjektívneho aj objektívneho hľadiska, nedošlo ku žiadnym novým skutočnostiam, ktoré by mali vplyv na nestrannosť zákonného sudcu, preto je argumentácia odvolateľa o tom, že rozhodol vylúčený sudca bezpredmetná. Nad rámec uvedeného odvolací súd dopĺňa, že aktuálna aplikačná prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pri zohľadnení tak subjektívneho, ako aj objektívneho hľadiska (teória zdania) sa v prevažujúcej miere prikláňa k záveru o povinnosti, ako aj požiadavke na sudcu v každej veci zachovať vecný, profesionálny prístup, nadhľad, potrebnú dávku odstupu, pričom samotná skutočnosť, že predmetom konania je nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca vykonával aj svoju funkciu, nezakladá pomer sudcu k veci, teda ani dôvod pre jeho vylúčenie. Je nutné rozlišovať medzi pojmom „súd“ a „sudcovia“ a z hľadiska zásad spravodlivého procesu citlivo zvažovať ich vzťah v posudzovaných súvislostiach. Nezodpovedá právnym pomerom priliehavosť názoru o mechanickom vzťahu medzi súdom a sudcami tohto súdu. Vzťah sudcov je pri výkone rozhodovacej činnosti riadený princípom prezumpcie nezávislosti súdnej moci, ktorá nepodlieha subjektívnym pocitom sudcov pri ich rozhodovaní a nie je ničím zaťažovaná v ich postojoch voči súdu. Pôsobenie sudcov na určitom súde je vždy objektívne dané, len samá táto skutočnosť nemôže byť dôvodom ich vylúčenia. Sudcovia ako reprezentanti verejnej moci by tak a priori stáli vo svetle spochybňujúcom ich profesionálne schopnosti. Vzájomný vzťah medzi sudcom a súdom nie je vzťahom zamestnaneckým alebo služobným. Sudca je pri výkone funkcie sudcu nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietahov, len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom (§ 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z.). Skutočnosť, že predmetom konania je nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca vykonáva svoju funkciu, nezakladá pomer sudcu k veci, a teda neexistuje dôvod pre vylúčenie zákonného sudcu z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci. V tejto súvislosti odvolací súd opätovne poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo 727/2011, v ktorom bol vyslovený názor, že sudcu vecne a miestne príslušného súdu nevyklučuje z prejednávania a rozhodovania veci o náhradu škody len tá skutočnosť, že postupom sudcu v inej veci mala byť navrhovateľovi spôsobená škoda. Otázku, či vo veci rozhodoval vylúčený sudca, môže preskúmať súd vyššieho stupňa v riadnom inštančnom postupe na základe riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov, teda nie ústavný súd v konaní o sťažnosti (sťažnostiach) navrhovateľa. Uvedené vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu SR v skutkovo a právne totožnej veci, napr. sp. zn. I. ÚS 89/2013 zo dňa 06. 02. 2013, resp. I. ÚS 92/2013 zo dňa 13. 02. 2013, ktorými rozhodoval o sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. proti uzneseniam Krajského súdu v Banskej Bystrici, a ktorými rozhodol tak, že návrh navrhovateľa odmietol pre nedostatok právomocí Ústavného súdu Slovenskej republiky na ich prerokovanie a rozhodnutie.

K ďalším dôvodom odvolania navrhovateľa odvolací súd uvádza, že súčasťou kontradiktórneho konania je právo účastníka byť oboznámený s predloženými dôkazmi, vyjadriť sa k nim a podávať dôkazné návrhy. Zásadu kontradiktórnosti však nemožno vykladať absolútne, resp. formalisticky, ale len vo väzbe s ostatnými zásadami (ustanoveniami) procesného predpisu. Predovšetkým účastník konania realizuje svoje procesné práva v rámci súdneho pojednávania, na ktoré bol navrhovateľ riadne a včas predvolaný, pričom od možnosti ich uplatnenia sa obral sám svojím postupom, a to bezdôvodnou neúčastťou na súdnom pojednávaní. V prípade pojednávania bez prítomnosti účastníka za podmienok predpokladaných zákonom nemôže dôjsť k odňatiu práva účastníka konať pred súdom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 116/93) a zároveň nie je porušená zásada kontradiktórnosti sporového konania. Ustanovenie § 101 ods. 2 OSP umožňuje súdu konať v dôvodných prípadoch v neprítomnosti účastníkov konania. Dôvodom žiadosti navrhovateľa o odročenie pojednávania bola námietka zaujatosti sudcu, ktorý vec prejednával, z dôvodu absencie jeho nestrannosti. Ak sudca takémuto návrhu na odročenie pojednávania nevyhovel a vec následne prejednal

a rozhodol v neprítomnosti účastníkov a právneho zástupcu navrhovateľa, postupoval v plnom súlade s ust. § 101 ods. 2 OSP, keďže o jeho vylúčení, resp. nevyvúčení z prejednávania a rozhodovania veci z tých istých dôvodov už bolo právoplatne rozhodnuté nadriadeným súdom. Účasť na súdnom pojednávaní je právo, ktoré v prejednávanej veci navrhovateľom a jeho právnym zástupcom nebolo využitú. Súčasne v tejto veci neexistoval iný dôležitý dôvod na odročenie pojednávania. Iné chápanie predmetného ustanovenia by viedlo k nežiaducim prieťahom v konaní, ktorých tvrdená existencia je v konečnom dôsledku základom nároku uplatňovaného navrhovateľom v návrhu.

Navrhovateľovi nebola súdom odňatá možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam odporcu v konaní, pretože vyjadrenia druhého účastníka konania sa vzhľadom na odôvodnenia žalobných návrhov a množstvá konaní, ktoré prebiehajú pred všeobecnými súdmi notoricky opakujú. Navrhovateľovi je obrana odporcu známa aj z odôvodnení už vydaných a doručených rozhodnutí. Navrhovateľ nenamietal, že by sa vyjadrenia odporcu zásadne argumentačne líšili a navrhovateľ v odvolaní ani nenamietal, že by vyjadrenie protistrany malo vplyv na uplatnený nárok a na rozhodnutie súdu.

Okresný súd zamietnutie žalobného návrhu odôvodnil tým, že navrhovateľ nepreukázal nesprávny úradný postup, nepreukázal vznik škody a príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Hmotno-právnym dôvodom zamietnutia uplatneného nároku navrhovateľa bolo nepreukázanie nesprávneho úradného postupu, ako základného predpokladu pre vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Navrhovateľ v danom prípade odôvodňoval nesprávny úradný postup exekučného súdu nedodržaním zákonom stanovenej lehoty na vydanie rozhodnutia o zmene súdneho exekútora, ktorý mal byť poverený ďalším výkonom exekúcie. Okresný súd tiež správne poukázal na povahu a predmet konaní, v ktorých malo dôjsť podľa tvrdení navrhovateľa k nesprávnemu úradnému postupom a na to, že súdy v týchto konaniach boli povinné posudzovať a zohľadniť právnu úpravu na ochranu spotrebiteľa. Z toho dôvodu bol exekučný súd povinný posudzovať návrhy na vykonanie exekúcie. Okresný súd urobil záver, že navrhovateľ nepreukázal prieťahy v exekučnom konaní, preto nemohol preukázať ani príčinnú súvislosť medzi postupom súdu a vyčíslenou škodou.

Okresný súd vykonal dokazovanie písomnosťami nachádzajúcimi sa v súdnom spise a v pripojenom exekučnom spise. Navrhovateľovi ako účastníkovi týchto konaní nič nebránilo oboznámiť sa s ich obsahom. Okresný súd dokazovaním, vykonaným na pojednávaní dospel k záveru, že v súdnej veci navrhovateľ v súvislosti s postupom exekučného súdu pri zmene súdneho exekútora nepreukázal majetkovú škodu ani nemajetkovú ujmu a nemal preukázaný nesprávny úradný postup. Z toho dôvodu nemal preukázaný vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom a preto okresný súd nemal dôvod zaoberať sa vyčíslením peňažných nárokov.

Odvolací súd poznamenáva, že doba rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora v posudzovanej veci nebola neprimeraná, najmä s prihliadnutím na okolnosti prípadu, na ktoré poukázal aj okresný súd, keď tak okresnému ako aj odvolaciemu súdu je z rozhodovacej činnosti známe, že navrhovateľ podával žiadosti o udelenie poverení na vykonanie exekúcií hromadne alebo zmenu exekútora, teda v rovnakom čase zaťažil všeobecný súd väčším počtom podaní a konajúci súd pre posúdenie žiadosti o vydanie poverenia a podkladov na vykonanie exekúcie objektívne potreboval dlhší čas.

Zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom, je v sústave práva zaradená do občianskoprávneho zodpovednostného systému; ide o občianskoprávnu zodpovednosť osobitného druhu upravenú samostatným zákonom. Ide o zodpovednosť objektívnu bez zreteľa na zavinenie, nemožno sa jej zbaviť. Základnými predpokladmi vzniku tejto zodpovednosti je jednak (v danej veci) vytýkaný nesprávny úradný postup okresného súdu, existencia škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je súčasne, teda kumulatívne splnenie všetkých troch základných predpokladov, ktorými sú zistenia nesprávneho úradného postupu, existencia vzniku škody ako majetkovej či nemajetkovej ujmy a príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Ak jeden z predpokladov nevyhnutný pre vznik zodpovednosti za škodu nie je preukázaný žalobný nárok nemožno priznať. Okresný súd odôvodnil rozhodnutie tým, že navrhovateľ nepreukázal vznik škody v súvislosti s postupom exekučného súdu pri zmene súdneho exekútora. Okresný súd preto dôvodne aj s prioritou na hospodárnosť konania ďalšie predpoklady a dôvody vzniku zodpovednosti skúmať nemusel. Uvedené skutočnosti však neboli ani obsahom odvolania, lebo navrhovateľ nenapadol uvedené skutkové a právne závery okresného súdu, ktoré boli hmotnoprávnym

dôvodom zamietnutia návrhu. Napriek tomu odvolací súd konštatuje, že okresný súd umožnil účastníkom realizáciu ich procesných práv a vydal vecne správne rozhodnutie, ktoré zodpovedajúcim spôsobom v zmysle ust. § 157 ods. 2 OSP aj odôvodnil v súlade s doterajšou rozhodovacou činnosťou.

V žiadnom prípade neobstojí ani ďalšie tvrdenie navrhovateľa, ak uvádza, že v danej veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania. Uvedené je v úplnom rozpore s vyššie uvedenými skutočnosťami, keďže okresný súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktoré bol navrhovateľ riadne a včas predvolaný, vid' zápisnicu o pojednávaní č. k. 10C/163/2012-75 z 17. 12. 2014.

Vzhľadom na tieto dôvody, ako aj dôvody, ktoré vo svojom rozhodnutí uviedol súd prvého stupňa, a ktoré nebolo potrebné pre svoju presvedčivosť opätovne uvádzať v tomto rozhodnutí, odvolací súd podľa § 219 ods. 1 OSP rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil, a to vrátane súvisiaceho výroku o náhrade trov prvostupňového konania (§ 206 ods. 2 OSP). Okresný súd pri rozhodovaní o náhrade trov prvostupňového konania vychádzal správne z ust. § 142 ods. 1 OSP, podľa úspechu v konaní a súčasne dôvodne aplikoval ust. § 151 OSP.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodoval podľa výsledku odvolacieho konania a § 151 ods. 1, ods. 2 OS. Vzhľadom k tomu, že úspešný odporca náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil a z obsahu spisu ani trovy odvolacieho

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.